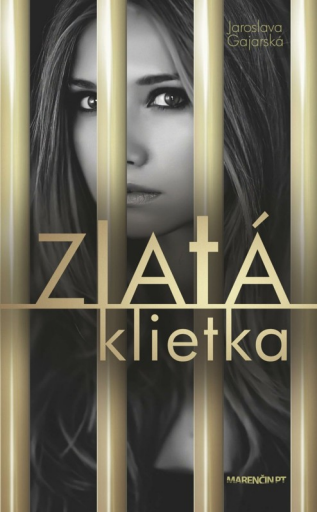

A black and white portrait of a woman with long, wavy hair, looking directly at the camera. She is positioned behind several vertical, metallic-looking bars that create a cage-like effect. The lighting is dramatic, with strong highlights and deep shadows.

Jaroslava
Gajarská

Zlatá klietka

MARENČIN PT

Venované môjmu synovi za všetku starostlivosť a lásku, ktorou ma obklopil. Týmto sa mu chcem poďakovať za podporu a životný optimizmus.

S vďakou mama

Jaroslava Gajarská

zlatá klietka

MARENČIN PT

Podobnosť so skutočnými osobami a udalosťami je čisto náhodná.

© Jaroslava Gajarská, 2015

© Marencin PT, spol. s r. o., Bratislava, 2015

Jelenia 6, 811 05 Bratislava

marencin@marencin.sk www.marencin.sk

Cover © Marencin Media, 2015

Design © Marta Blehová, 2015

Jazyková úprava Sylvia Sachs

485. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-8114-519-3

GOMERA

Si taká krásna, a pritom rafinovane nebezpečná, so svojimi strmými kopcami a hlbokými priepasťami len pár centimetrov od okraja cesty. Stačí nesprávny krok a...

Divé vlny mora rozbíjajúce sa o skalné útesy, vydávajúce zvuk pripomínajúci výkrik umierajúceho. Zradné hlbočiny, ktoré vyzerajúce naoko prívetivo, ale dokážu človeka poriadne potrápiť, tak, ako vie potrápiť len život sám.

Zavrel oči a spomienky ožili.

Kapitola 1.

PENZIÓN

Jeho duša už bola prázdna ako vysušená studňa. Všetko, čo malo prísť, už bolo. Iba tam tíško ležal. Bezvládne telo, rozožierané rakovinou, položené na čistom posteľnom povlečení, ktoré mu denne vymieňali. Bez možnosti normálneho pohybu.

Ani žiť, ani zomrieť.

Uprel oči na kvetinu v rohu miestnosti.

„Ty si veľa pamätáš, však?“ viedol nemý dialóg s kvetinou.

Udržiaval s ňou taký zvláštny druh priateľstva. Keď jej narástol nový list zo starého pníka, cítil, akoby mu rástli nové krídla. Aj sestrička Helga, ktorá ho mala prideleného do svojho rájónu klientov, to vždy povedala. Vlastne nemal už nič, ani chuť žiť. Zostala mu len táto kvetina, ktorá ho spájala s minulosťou.

„Už dávno som ťa chcel vyhodil, ale ty jediná

mi nerobíš výčitky, keď sa na teba pozriem,“ pokračoval v rozhovore.

Priatelía? Buď všetci už dávno pomreli, alebo stratili pamäť. Mal vôbec niekedy nejakých? Listoval v pamäti. Kdesi čítal, že ozajstné priateľstvo zostane priateľstvom navždy. Neobrúsi ho čas ani vzdialenosť.

Takže, kde sú tí, ktorí sa tak tvárili, keď mal peniaze a moc?

A rodina? Už nemal nič, čo by si mohli vziať. Tak načo chodiť za starcom a kaziť si deň?

Penzión bol v podstate zariadením na dožitie. Smiešne, keď sa dožitie rovná doživotiu.

Telo bolo nevládne, ale hlava mu fungovala ako predtým. Niekedy si želal, aby stratil pamäť ako pán Steiner na susednej posteli. Leží si tam spokojne, nič ho netrápi. Keď príde rodina, tak sa na nich pozerá prázdnyimi očami a nikoho nespoznáva. A predsa pravidelne chodia. Každú druhú stredu a niekedy aj v nedeľu. Posedia, prinesú pomaranče alebo mu iba tak rozprávajú o ničom, a keď odchádzajú, tak ho vždy pohladia po ruke a poboškajú na tvár.

Čo by on teraz dal za jediné pohladenie od svojich blízkych.

„Pán Dušan, vy ste nám cez noc omladli najmenej o desať rokov,“ zašveholila sestrička a otvorila oblok. „Pustíme vám sem trochu životobudiča,“ pridala krásny úsmev, ktorý ho hrial celý deň.

Ako málo stačí k šťastiu. Jediný hlúpy úsmev. To som dopadol. Bože, prečo si to dopustil?

V kolenách cítil blížiaci sa dážď.

„Aké karty ti osud rozdá pri narodení, s takými hráš celý život. Respektíve, ony si niekedy pohrajú s tebou,“ stále viedol dialóg s kvetinou a svoje staré kosti si vyhrieval na tepelnej podložke, ktorou mu monitorovali teplo v posteli.

„Vieš, čo je jedinou výhodou starých ľudí?“ znovu uprel zrak na kvetinu a pokračoval v rozhovore. „Že už nič nemusia, musia len zomrieť.“

Nemohol sa sťažovať na detstvo. Mal jednoduchých, ale dobrých rodičov, ktorí si išli ruky zodrať, aby vyštudoval. A mali sa čím chváliť, v malom meste, kde každý poznal každého. Ich Dušanko študoval naraz až na dvoch vysokých školách. No nepožili si dlho. Zomreli nejako náhle jeden po druhom. Nevedeli bez seba žiť. Až keď odišli si uvedomil, čo pre neho znamenali. No život išiel ďalej a chalupa zostala

prázdna, tak ju po čase predal. Kraj bol nádherný. Blízko tiekol potok, kde ako decko chodil chytať žaby. Neskôr to síce obanoval. Dnes by z toho vytrieskal milióny, alebo by si tam mohol vodiť milenky. Ale vtedy ešte tak ďaleko nerozmýšľal, vlastne ani nepomyslel, že také niečo by sa mohlo stať.

Sem ma strčila, suka jedna. Jeho druhá žena sa snažila zbaviť ho svojprávnoti. Toto ho po celý čas zožieralo zvnútra ako mor. Čo všetko pre ňu urobil. Pobláznila ho jej mladosť, štíhle, pružné telo, kvôli nej hodil všetko za hlavu. Vôbec jej nevadilo, že je o toľko rokov starší. Aspoň vtedy nie. Behala okolo neho ako okolo oltára v kostole. Aj dvojposchodovú vilu jej postavil. No nakoniec sa z nej netešila. Nevedela, že domom ručil za firemný úver a nakoniec všetko zhabala banka. Dal by čokoľvek za to, aby mohol byť pri tom, keď sa to dozvedela. Škodoradostne sa uškrnul. Poučil sa z predchádzajúceho manželstva s Janou. A to mal fakt špičkového právnik. Ale Jana, to tiché, utiahnuté kura, ktoré sa tvárilo, že nevie do desať napočítať, si najala jeho bývalého kolegu, ktorý o ňom všeličo vedel z minulosti. A keď nechcel, aby sa vytiahli na

svetlo veci, ktoré by ťažko predychával, súhlasil s nastavenými rozvodovými podmienkami. Keby nebol taký hlupák a zamkol si svoje hriechy len v sebe a netrúbil ich do sveta, mohlo sa to skončiť úplne ináč.

No človek mieni a život mení, povedal si Dušan, keď odchádzal zo súdu. A v hlave sa mu už začali rodiť nové nápady, ako prísť k prachom. Keď ležia na zemi, treba ich len zdvihnúť, povedal jeden známy politik. Tak prečo ho nepočúvnuť. Len hlupák sa nepoučí z vlastných chýb. Už nikdy nikomu nedôveroval. Kamaráti budme, dlhy si plaťme – túto zásadu začal tvrdo uplatňovať aj voči svojim najbližším.

„Aj toto. Ako to, že ostatní môžu mať zdravé deti, a práve mne sa musí narodiť postihnutý syn?“ pokračoval v rozhovore s kvetinou. „Skurvený život,“ povzdychol si nahlas a tvár sa mu ešte viac zatvrdila stareckou nenávisťou.

To sa vedeli obidve jeho bývalky spojiť. Inokedy si nevedeli prísť na meno, ale pri rozvo-de svorne, v jednom šíku, bojovali proti nemu. Akú nenávisť videl v ich očiach na súde, keď zistili, že si márne brúsili zuby na podiel v jeho firme. Na to sa nedalo nikdy zabudnúť.

„Svine hnusné,“ precedil cez zuby a jeho ústa vyčarovali náznak škodoradostného úsmevu.

O tajnom konte vo Švajčiarsku vedel len on. Po prvom rozvode tam začal ukladať pravidelne vysoké čiastky ako rezervu. A dobre urobil. Teraz si z nich môže hrať pobyt v tomto päťhviezdičkovom „žalári“, ináč by dožíval v nejakom starobinci.

Keby som aspoň ochrnul na druhej strane, pomyslel si. Bol pravák a ťažko si zvykal, že musí používať ľavú ruku. Ale vlastne je to jedno, ľavá či pravá. Nič to nezmení na fakte, že je starec, ktorého jedinou budúcnosťou je smrť.

Na chodbe začul cingot tanierov. Raňajky. Kedysi to bol rituál. Raňajky do postele, cigareta a kávička po rannom sexe, to už boli iba dávne spomienky. A to mal na výber prvotriedny sortiment mladých, štíhlych, peňazíchtivých krasotínok s dlhými nohami, niekedy síce aj s presilikónovaným alebo vybotoxovaným telom... Ale to mu nevadilo. Miloval zmenu. V jeho posteli sa vystriedali hravé brunetky s plachými blondínkami, alebo naopak. Vedel vždy zapôsobiť a nikdy sa mu nestalo, že by neuspel, keď o nejakú ženu prejavil záujem. Síce cítil moc

peňazí, ale nikdy si nepripustil, že s ním idú do postele len kvôli nim. A vedel byť štedrý, to teda vedel. Žiadna z nich sa nemohla sťažovať, že odišla s prázdnyimi rukami. Niektoré sa zdržali v jeho posteli aj mesiac. Najdlhšie mal mladučku milenku, iba čo zmaturovala v škole, už maturovala v jeho posteli. Tak tá ho bavila fakt dlho, niečo cez rok. Mala taký nevinný a bezmocný pohľad, doslova ho ním očarovala. No potom sa začala meniť. Jej priazeň úmerne stúpala alebo klesala s výškou sumy na cenovke darčeka. Ako začal registrovať túto zmenu, dal jej kopačky. Nezaobišlo sa to bez slzavých scén, no v týchto veciach vedel byť neoblomný. Čo bolo, bolo. No čo, veď si užil a ona tiež dostala životnú lekciu a neodišla naprázdno. Všetko, čo bolo kedysi krásne, teraz zhorklo už iba pri spomienke.

A prežil toho skutočne veľa. Vedel, čo je to pád až na úplné dno, keď už rozmýšľal, že si hodí mašľu. Ale poznal aj pravý opak. Bujaré večierky v dome prominentných podnikateľov a politikov, kde najdrahšie šampanské tieklo potokom ako voda. Kde mladé babenky, ktoré sa chceli dostať do tohto iluzórneho sveta, neváhali pochovať svoju ľudskú dôstojnosť hlboko pod zem,

v očakávaní princa na bielom koni. Kde sa kona-
li tajné schôdzky ľudí z rôznych spoločenských
vrstiev, ktorí by sa spolu na verejnosti nikdy
neukázali. Všetko bolo dovolené, všetko bolo
dopredu naplánované, všetko bolo do posled-
ných detailov premyslené. S poslednými hosťa-
mi, ktorí si viezli ako suveníri niektoré z dievčat
pre všetko, sa uzatvorili brány nedostupné pre
obyčajných smrteľníkov. Vysoké múry, kamery,
ochranka, ktorá kontrolovala všetko a všetkých,
signalizovali, že toto nie sú obyčajné žúrky.

Dostať sa do takejto spoločnosti vôbec ne-
bolo ľahké. Nestačil zdravý rozum, vzdelanie,
alebo skúsenosti. Bolo na to treba aj kus šťastia –
byť na správnom mieste v pravý čas, poznať tých
pravých ľudí a vedieť plávať v týchto mútnych
vodách a neutopiť sa pritom. A hlavne, dodr-
žiavať stupeň dosiahnutej úrovne v tejto spoloč-
nosti. Prekročiť určené medze sa neodpúšťalo.

Vybaviť stavebné povolenie na čiernu stavbu.
Žiadny problém. Bolo iba treba sa obrátiť na
správneho človeka, ktorý pozná toho správneho
človeka, ktorý vie dať pečiatku za správnu cenu.
Ale bolo by neodpustiteľné, ak by sa iný správny
človek na teba obrátil so žiadosťou a ty by si mu

nevyhovel. Tak sa rozlúč s priateľstvom vyvolených a s tým spojenými výhodami, prepychom a bohatstvom. Peniaze prinášajú nielen slobodu rozhodovania, ale hlavne moc. A toho si bol Dušan sakramentsky vedomý. Kto mu znepríjemňoval život, boli zvedaví paparazzi. Vrteli sa mu neustále za zadkom, v snahe získať nejakú senzáciu, aby si zarobili svoje peniažky. Dokázali aj celú noc čakať v zime, aby ulovili obrázok, ktorý sa už ráno vynímal na prvej stránke bulvárnych novín. Tá čvarga pchala nos do všetkého, hoci nemala ani tušenie, o čo v podstate ide. Niekedy sa jej podaril husárskych kúsok a bolo treba veľa úsilia a peňazí na jeho spochybnenie, ale tomuto sa Dušanovi ako verejne známej osobe nedalo vyhnúť. Nedali sa podplatiť všetci neprajníci. Vyskytli sa aj idealisti so svojimi demokratickými názormi, ekologickými zásadami a všelijakými nezmyslami, ktoré mu narúšali každodenný život. No väčšinou každý väčší problém vedel upratať dostratena. Veď čím dlhšie sa o tom písalo, tým viac to prestávalo byť zaujímavé. A čas je najlepší lekár na všetky problémy. Alebo, ešte lepšie, každá senzácia trvá len pár dní, v lepšom prípade len pár hodín.

Len spomienky ti zostanú, preletelo mu hlavou. Aspoň niečo, pomyslel si.

Už mal za sebou každodenný rituál spojený s meraním teploty, rannou očistou aj vymenením plienky. Ešte ho čakalo kŕmenie.

„No tak to vidíš,“ v duchu sa sťažoval kvetine, ktorá sa denne na tento cirkus musela prizerať.

Dnes sa necítil akosi vo svojej koži. Mal divnú predtuchu. Celé telo mal stuhnuté a každý pohyb mu robil veľké problémy. Na myseľ mu prichádzali veci, na ktoré si roky nespomenul. V duši pocítil divný smútok, ale nepoznal príčinu, pretože jeho dni plynuli s monotónnou pravidelnosťou ako minútová ručička na hodinách zavesených dole v hale.

Stávam sa starým senilným somárom, nadával si.

Ešte sa začni ľutovať, to už bude naozaj koniec. Myšlienky mu lietali hlavou doslova raketovou rýchlosťou. Pocítil pretlak emócií, až mu išlo srdce roztrhnúť.

Tak toto je ten začiatok nepoznaného – to bola jeho posledná myšlienka a následne upadol do bezvedomia.

Bolo to všetko zvláštne, ale napodiv veľmi

príjemné. Zdalo sa mu, že sa vznáša v mliečnej hmle, ktorú pretínali žiarivo biele farby. Vytvárali úžasné tvary, niekedy pripomínajúce nádherné kvety, meniace sa na rozbíjajúci sa príboj morských vĺn, alebo výbuch sopky, ktorá práve vychrlila svoje vnútornosti. Ocitol sa v jasnej žiare. Vnímal ostré svetlo, ale vôbec mu neoslepovalo oči. Všetko videl úplne jasne. Z diaľky znela tichá hudba, bol to vlastne iba taký závan jemných tónov, ktoré sa o neho obtreli a upokojovali jeho zmysly. Neboli tam žiadne emócie a nikdy nezažil taký pocit vnútorného pokoja a vyrovnanosti.

Pohyboval sa ako vo vode. Plával si v bielej žiari ľahučko ako pierko, necítil svoje telo, ale napriek tomu vnímal neznáme ľahučké dotyky ako pohladenie. Nič ho nebolelo, všetky starosti sveta boli smiešne malicherné a bezmenné. Bolo to prekrásne a neskutočné.

No zrazu sa všetko začalo strácať. Odniekiaľ z diaľky prichádzal nepríjemný hlas, ktorý stále opakoval: „Ako sa voláte?“ Bolo to také surové a vôbec nemal pocit, že to je jeho telo. Opakovalo sa to stále dookola, aj hlas, aj facky. Hlava mu lietala zo strany na stranu, ale ešte

stále si neuvedomoval, že to je jeho hlava, ani že ten škrekľavý hlas kričí na neho. Nechcel sa vrátiť, tam bol zdravý, mladý a necítil žiadnu bolesť.

Otvoril oči.

„Je späť,“ s úľavou si vydýchla vrchná sestra Hilda. Jej hlas už neznal tak príšerne.

„Vy ste nám teda dali zabráť, pán Dušan.“ Strnulo sa pokúsila o úsmev, ale on sa iba neprítomne pozerol okolo seba.

„Nemôžete nás takto strašiť,“ povedala držiak mu ruku.

Lekárka mu pomasírovala chudé predlaktie hľadajúc vhodnú žilu.

„No, toto bude problém,“ zahlásila. „Vaše ruky sú už ako ementál, samá diera po injekciách. Nech hľadám, kde hľadám, bojím sa, že ak niektorú žilu napichnem, tak praskne.“

Všetko sa mu zdalo cudzie, nevedel, kde je, nepamätal si nič a čo bolo najhoršie, nikoho nepoznával.

„Kde som?“ chcel kričať, ale žiadny hlas z jeho úst nevyšiel.

No, ešte jeden takýto incident a už je zrelý na exitus, pomyslela si mladá lekárka a upravila si fonendoskop zavesený na krku. Tentoraz mal

šťastie, ktovie, čo bude nabudúce. Ešte raz sa obzrela po pacientovi a nechala ho v starostlivosti sestričky.

Dušan meravo ležal už tretí deň, všetci ho obchádzali so zdvihnutým obočím a s otázkou v očiach. Dokedy? Urobili to najnutnejšie a rýchlo preč. Bolo pre nich záhadou, že ešte vôbec žije. Bol zakliaty v nehybnom tele, bez možnosti požiadať o kvapku vody. Bol smädný.

Jeho myseľ sa zrazu ocitla na brehu mora na Gomere, kde strávil svadobnú cestu s druhou manželkou. Slnko sa odrážalo od hladiny a robilo krásne obrazce na morských vlnách. Vtedy sa cítil na svoj vek výborne a život držal pevne vo svojich rukách. Vyvádzal s ňou kúsky ako mladý pubertiak, ktorý práve zistil, aké krásne je milovanie. Jej poddajné telo patrilo len jemu, mohol si ju kedykoľvek vziať. Žiarlil na jej mladosť, pochybosť a ladsť.

Zrazu pocítil nevýslovnú zlosť. Na svoje exmanželky, na čas, ktorý mu unikal medzi prstami. Znenávidel celý svet.

Sestra mu skúsila tep a s prekvapením skonštatovala, že stále žije.

„Ten veru len tak nezomrie, toho budeme

musieť zastreliť,“ pokúsila sa zľahčiť situáciu obrátiac sa tvárou ku kolegyni a obidve sa tíško zasmiali. Vždy, keď prišli do jeho izby, čakali koniec, ale ten stále neprichádzal. Niežeby mu to želali. Už keď ho sem priviezli, bol to taký tichý a nenáročný klient, nemali s ním viac roboty ako s ostatnými. Práve naopak, cítili, ako im je vďačný za každý milý pohľad. Ale teraz im to komplikovalo prácu.

„Ani žiť, ani zomrieť,“ poznamenala tmavovlása a obidve odišli z izby.